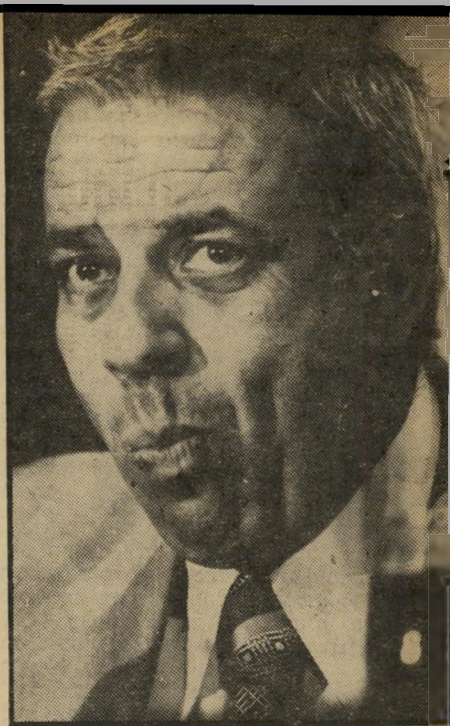

למרות שנדמה שבואה שביט (מימין) הכניע את עובדי אל-על,

אתברר שהעובדים כמעט ולא הפסידו והחוזים לא נחתמו

נוספים אשר יחליטו לקבל את תנאי הפרישה ולעזוב. רק בודדים יפוטרו. אולם נראה, כי עיקר הקשיים להגדרת הליה במישחק הפוקר שלה היו עם הדיילים. "אני יודע להגיש קפה טוב יותר מעמי שווארץ", התבטא שביט באחד מרגעי המשבר עם ועד הדיילים, בהתייחסו לראש הוועד. אולם מי ששתה את הקפה בסופו של דבר, היה דווקא שווארץ. והקפה היה מתוק.

לגבי השכר, החישוב של הדיילים הוא כמו הטייסים, מאחר וגם שכרם היה מגוון. נראה איפוא, כי אותם מהדיילים שיפסידו כסף, יפסידו סכום מזערי והיתר לא יפסידו כלל. לגבי הפיטורין דרשה ההנהלה, כי יישארו רק 80 כלכלים וכל היתר יהיו דיילים עונתיים. אחר כך נסוג שביט ודרש, כי 150 מתוך 492 הדיילים הקבועים של אל-על יפוטרו. הסיכום היאחרון, וגם הוא עדיין אינו סופי, שרק 82 דיילים יפוטרו, וגם אלה מקרב הדיילים החדשים שזה עתה הצטרפו לחברה.

אולם לאחר שנחתם ההסכם, ברר, כי השד לא היה נורא כל כך. אירגון מחדש של הטיסות והוספת שעות עבודה הקטין את ההפסד ל-15 אחוז בלבד. העובדה שכר הברוטו עלה בעקבות ביטול הגילום, למרות שכר הנטו ירד, הביאה לכך שכל טייס יקבל פיצויים הרבה יותר גבוהים כאשר ביום מן הימים יפוטרו או יפוטרו. חישוב פיצויי ה"פרישה" מבוטס על שכר הברוטו ולא על שכר הנטו. בחשבון סופי, חלק ניכר מה"טייסים" אף הרוויח כסף מההסכם החדש, אם לוקחים בחשבון את פיצויי הפרישה. הנושא השני למשאומתן עם הטייסים היה פיטורי עובדים. לא-על יש 320 קברניטים, טייסים, נווטים ומנהלני טייס. הסכם בלתי כתוב בין ההנהלה לוועד אצי"א, ארגון צוות אוויר, אומר, כי קברניטים לא יפוטרו, אם כי ידוע, כי כמה קברניטים החליטו לקבל את הפיטורין המוגדלים בגובה של 150 אחוז, עליהם עומדת ההנהלה להכריז השבוע.

סכנה שהם יהמרו כה גבוהה, עד שלא תהיה להם דרך נסיגה, ומבלי שאיש ירצה בואת אל-על בכל זאת תיסגר. במסגרת מישחק הפוקר הגדול הורן תיק סודי לסגירת החברה. התיק אמנם נשמר בכספת במשרדי הנהלת אל-על אולם פרטיו הודלפו לראשי הוועד דים. על פי תוכנית הסגירה עמדה לקום חברה פיקטיבית לתעופה, בבעלות ממשלת ישראל, אליה יועברו כל זכויות ה"טייס" של אל-על. שני מטוסי ג'אטבו היו נמכרים, ושמועות על משאומתן עם חברה אמריקאית למכירתם כבר נפוצו כנמל התעופה בן-גוריון. בכסף שהיו מקבלים עבור שני המטוסים היו משלמים את הפיצויים לכלל עובדי החברה. חיל-האוויר הסכים להקצות מקום באחד מבסיסיו להחזיק את מטוסי אל-על ולתחזק אותם. היועצים המשפטיים של החברה הגיעו למסקנה, כי משך שנתיים תהיה כל חבירת תעופה חדשה שתוקם על-ידי הממשלה חשופה לתביעות עובדי אל-על ולפני

הפוקר הגדול

ההנהלה דרשה גם את הקטנת מספר הדיילים בכל טיסה. במקום 22 דיילים על מטוס ג'אטבו רצתה ההנהלה רק 15 ובמי קום שבעה על בואינג 707 מותך 492 הדיילים. "כדי להשתתף במגמה ליעול עבודת ה"חברה", כמובן שהיחיד שיפסיד מהחלטה זו יהיה הנוסע אשר יקבל שירות מדיינים לים עיפיים ועמוסים. אולם בנושא החשוב ביותר היה על שביט להיכנע. ההנהלה דרשה זכות החלטה בלעדית לגבי מספר דיילים בכל טיסה והרכב הצוות. הוועד דרש להיות שותף שווה-זכויות בהחלטות אלה. שביט נאלץ להיכנע.

באותו יום בו היתה צריכה הנהלת אל-על להודיע לקבינט הכלכלי, "אם סוגר רים את החברה או לא", היה בומה שביט מתוח במיוחד. בשעה 5.30 אחר-הצהריים הוא היה צריך להתייצב בסניף הורביץ ושיריו. בשעה 5.20 הוא עדיין התדיין עם הדיילים. האיום של "נסגור את החברה" כבר לא עבד בשעה זו, ושביט נאלץ להתקפל מעמדה אחר עמדה.

עד היום לא נחתמו הדיילים על ההסכם עם אל-על ועל האמנה לחמש שנים שביט ריכזה להבטיח שקט תעשייתי ומניעת שביתות. גם ההסתדרות אינה מכירה בהסכם הוודיעה שהיא שומרת לעצמה את הזכות להכריז סיכסוך עבודה באל על בכל יום. יוסף ינאי

ולעזוב מרצונם. כמה נווטים ומנהלני טייס יפוטרו, אולם מיספרם יהיה קטן. לאחר שסיימו את המשאומתן עם ה"טייסים" עברו לדון עם עובדי הקרקע. עובדי הקרקע של אל-על מתחלקים לשני סוגים: עובדי המינהלה, להם ועד חלש וה"תחוקאים" להם ועד חזק ביותר. איתן רור זמן וחבריו לוועד אנשי התחוקה עמדו על קרקע מוצקה בבואם לשבת עם שביט. הכל הסכימו כי משכורות עובדי הקרקע נמוכות. אפילו בהשוואה לסקטורים אחרים במשק. מאז שנת 1978 לא קיבלו עובדי הקרקע באל-על כל העלאה במשכורת מילבד תוספות היוקר הרגילות. בר מה שביט הודיע, כי לא יכול לעמוד בהסכם הישן. לאחר משאומתן ארוך ומייגע החלט, כי עובדי-הקרקע יקבלו תוספת בת 19 אחוז רטרואקטיבית החל מה-1 באפריל שנה שעברה. היתה זו תוספת שכר כה משמעותית לעובדי הקרקע עד שהם היו מוכנים לוותר על 4 חודשי תוספת יוקר ולהלוות להנהלה למשך שנה. צמוד לדולר, את תוספת היוקר של ארבעה חודשים נוספים.

עיקר פיטורי הייעול יעשו בקרב 1700 פקדי החברה. הכוח החזק, התחוקאים, כמעט ולא ייפגע. 150 מהם אמנם יעזבו את אל-על, אך הם כבר התקבלו לעבודה בחיל-האוויר, בתנאי שכר טובים בהרבה מתנאי השכר אותם הציע להם שביט. יהיו

יות לבג"צ. לכן הוחלט, כי משך שנתיים תוקפא כל הפעילות האווירית האזרחית של ישראל, וכעבור שנתיים תוקם חברה חדשה, תחת השם המסחרי של אל-על, אשר תקבל לידה את המטוסים ואת זכויות הטייס מהחברה הפיקטיבית.

הסכם בלי חתימה

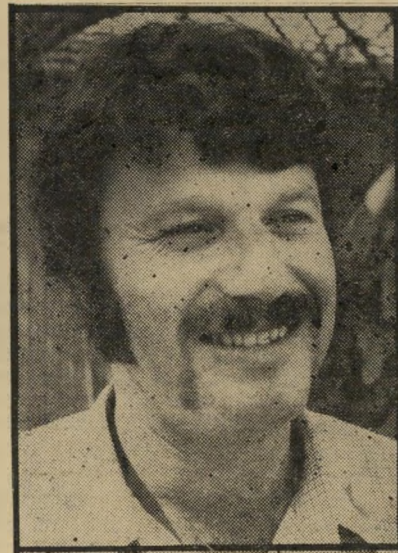
ת"י יק הסגירה היווה גם הוא, במידה רבה, איום בלבד. כאשר הביא שביט אנשי כלכלה מקצועיים כדי להכין תוכנית להבראת אל-על היה ברור לכל, כי עכשיו "אפשר לדבר עסקים", לבטל את האיומים ולהגיע להסדר.

הראשונים שנשברו היו הטייסים. הדיינים לים טוענים, כי משה היכל, יושב-ראש ועד-הטייסים וחברי הוועד שלו נשברו מאחר והיו המקורבים ביותר להנהלה וגם היה להם יותר מה להפסיד מאשר-לאחריים במיקרה של סגירה. "דייל יכול לה" יות אפילו מלצר ותחוקאי תמיד ימצא עבודה. לטייס אין מה לעשות בארץ", הסביר השבוע אחד הדיילים. שביט דרש מהטייסים, הנווטים ומנהלני הטיסה לומר תר על הגילום בשכרם. במבט ראשון נראה ויתור כזה כהפתחה במשכורת בסדר גדול של 40 אחוז.

עוד לפני שהיתה איוושהי תוכנית מגובשת היו האיומים. שר-האוצר יגאל הורביץ, אימץ פליטת-פה גושנה של שר-התחבורה חיים לנדאו, ואיים לסגור את אל-על. לנדאו לא השתתף כלל במשאומתן עם עובדי אל-על. מאז לקה במחלה קשה. אין הוא מתפקד כלל כשר. לתפקיד המאיים הראשי מינה הורביץ את יושב-ראש מועצת-המנהלים החדש של אל-על, אברהם ("בומה") שביט. שש פעמים ביום אפשר היה לשמוע את שביט מבשר ל"עובדי אל-על, באמצעות אמצעי התקשורת, רת, שאם לא ייכנעו, תיסגר החברה. מאיים נוסף היה רפי הרלב, המנכ"ל הכמעט-אנונימי של אל-על. בסיגנון ה"מקובל על אנשי חיל-האוויר לשעבר אמר הרלב לחבריו הטייסים: "הפעם זה ברצינות. בעל-הבית משוגע."

הכל ידעו, כי אל-על לא תיסגר. סגירת החברה, ולו לשנה שנתיים, פירושה הרס התעופה האזרחית בישראל לדורות, ו-בזאת לא היו מעוניינים אפילו הורביץ ושביט. מי שמכיר את שביט ידע, כי הוא לא יכול היה להרשות לעצמו, מבחינת יחסי-הציבור האישיים שלו, להירשם ב"היסטוריה" כמי שבכנס לאל-על, וכעבור חודשיים סגר את החברה.

אולם שביט הורביץ כה נגררו אחרי הפוקר אותו שיחקו, עד שהחלו להאמין בעצמם שיש להם קלפים טובים ביד. היתה

יו"ר תחוקאים רוזנמן
הלוואה לבעל-הבית

יו"ר דיילים שווארץ
מי מגיש לבעל-הבית

יו"ר טייסים היכל
חברים של בעל-הבית

מנכ"ל הרלב
בעל-הבית משוגע